

Spesialenheten
for politisaker

Årsrapport til Justis- og beredskapsdepartementet 2024

Innholdsfortegnelse

I.	Leders beretning	3
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	5
II.1	Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget.....	5
II.2	Organisasjon og ledelse.....	5
II.3	Presentasjon av utvalgte hovedtall	6
III.	Årets aktiviteter og resultater	7
III.1	Resultater og måloppnåelse 2024.....	7
III.1 a	Ansatte i politiet og påtalemyndigheten gjør ikke straffbare handlinger i tjenesten.....	7
III.1 b	Etterforskingen til Spesialenheten er uavhengig.....	7
III.1 c	Spesialenheten sikrer politiet og påtalemyndigheten tilgang til erfaringslæring.....	8
III.1 d	Andel ansatte som har gjennomført kompetansetiltak	8
III.1 e	Informasjonsdeling.....	9
III.1 f	Statistikk.....	9
IV.	Styring og kontroll i virksomheten	12
IV.1	Internkontroll	12
IV.2	Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet	12
IV.3	Fellesføringer fra regjeringen.....	12
IV.3 a	Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp , naturfotavtryk og energibruk.....	12
IV.3 b	Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse.....	13
IV.3 c	Redusere konsulentbruken.....	13
V.	Vurdering av framtidsutsikter.....	13
VI.	Årsregnskap	17

I. Leders beretning

I 2024 har Spesialenheten rykket ut seks ganger. To ganger til bilforfølgelser der personer omkom, én utrykning der en tjenesteperson ble skadet ved et uhell i forbindelse med tømning av en MP5, to utrykninger der politiet avfyrt skudd med skadefølge og endelig hendelsen på Klepp i Rogaland natt til lørdag 28. desember.

Saker hvor politiet skal etterforske den handling som er rettet mot politiet, og hvor Spesialenheten skal etterforske politiets tjenestehandlinger, vil ofte by på både praktiske og rettslige problemstillinger. Saken fra Klepp er illustrerende i så måte. For publikum kan det i denne type saker oppstå usikkerhet om hvem som har ansvar for hva. Et godt samarbeid med politiet som etterforsker handlingen rettet mot politiet er derfor avgjørende. At vi nå har etablert en vaktordning der vi har påtalefaglig etterforskningsleder i tillegg til spesialetterforsker bidrar til et bedre faglig samarbeid innledningsvis i disse sakene.

Medietrykket i saker som hendelsen på Klepp i slutten av desember 2024 er svært stort. Det er heldigvis ikke ofte vi har den type saker, men det skjer likevel relativt ofte at politiet driver parallell etterforskning ved siden av vår. I slike saker kan det være utfordrende å finne riktig medieprofil. Politiet har gjerne sine hensyn å ivareta, og vi våre. Vår erfaring gjennom flere år er uansett at forventningene – både fra politiet og fra ulike mediehus – går i retning av at vi må møte informasjonsbehovet på en mer strukturert og profesjonell måte. I dag er vi ikke i stand til å møte dette behovet, og det må være en helt klar ambisjon for oss fremover å kunne profesjonalisere/utvikle den delen av virksomheten vår.

Året har ellers vært preget av flere rettssaker, der den mye omtalte «Kongsberg-saken» selvsagt har vært sentral. Høyesterett har nå avsagt dom i saken som gir viktige avklaringer for politiets maktbruk når det utøves aktiv motstand. Saksforholdet har budt på vanskelige vurderinger om maktbruk i operative situasjoner. Avgjørelsene i de ulike rettsinstansene illustrerer dette. Det ble frifinnelse under dissens i tingretten, domfellelse under dissens i lagmannsretten og endelig frifinnelse med dissens i vår høyeste domstol. Det var også uenighet mellom Spesialenheten og riksadvokaten om hvor grensen for det straffbare skulle trekkes. Alt dette viser hvor krevende det er å vurdere disse sakene rent strafferettslig.

I året som har gått har Spesialenheten gjort store fremskritt hva gjelder interne forhold. Vi har etablert en ny IT plattform (Office 365, nytt møteromsutstyr og ny nettverksinfrastruktur). Alt dette bidrar til å ivareta dagens krav til datasikkerhet og har vært høyst påkrevet, blant annet gjennom påtrykk fra JustisCERT. Vi har også fått tilgang til nasjonal filutveksling hos politiet, slik at vi nå ikke må få sendt ulikt materiale fra politiet på minnepenn til oss. Også dette har stor betydning for både effektivitet og sikkerhet. Vi er tilknyttet Justishub og Altinn, og dette har virkelig brakt oss fremover ved digital samhandling med domstolene og andre aktører som benytter Altinn. Samlet bidrar alt dette i stort til både økt datasikkerhet og rettssikkerhet. Endelig er vi en prosess med å formalisere vårt kundeforhold til Politiets IT-enhet gjennom en overordnet avtale med Politidirektoratet.

Første halvår var preget av en krevende økonomisk situasjon, og vi måtte en periode blant annet sette stopp for bruk av advokater på verv, stoppe bruk av overtid og holde flere stillinger vakant. Dette har vi merket på porteføljesituasjonen og saksbehandlingstiden på slutten av året, og vi har nå for mange gamle saker som preger oss negativt. I arbeidet med påkobling til Justishub og Altinn var det påkrevd å bruke en juristressurs hos sjefen, og dette medvirket også til redusert saksavvikling.

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

II.1 Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Spesialenheten for politisaker er en riksdekkende etterforsknings- og påtaleenhet som skal etterforske og avgjøre om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling i tjenesten. Virksomheten ble operativ fra 1. januar 2005. Spesialenheten er ikke en del av politiet eller den ordinære påtalemyndighet. Enheten er administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og faglig underlagt riksadvokaten.

Ved vårt oppdrag skal vi bidra til å opprettholde befolkningens tillit til etatenes myndighetsutøvelse. Spesialenheten skal ivareta rettssikkerheten både for den som anmelder og den som blir anmeldt. Enhetens arbeid skal ha høy kvalitet og saksbehandlingen skal være effektiv. Spesialenheten skal ha høy tillit i befolkningen og blant de ansatte i politiet og påtalemyndigheten. Spesialenheten skal også, gjennom å gjøre tilgjengelig relevant informasjon, bidra til at politiet og påtalemyndigheten kan lære av tidligere hendelser.

II.2 Organisasjon og ledelse

Sjefen for Spesialenheten, juridiske rådgivere, felles saksmottak og innledende etterforskning, samt administrativ stab og IT har kontorsted på Hamar. Etterforskningsavdelingen er lokalisert i Oslo, Bergen og Trondheim.

Spesialenheten har pr. 1. januar 2025 43 stillinger. Disse fordeler seg på 16 spesialetterforskere (hvorav en jobber som fag- og opplæringsansvarlig), ni påtalefaglige etterforskningsledere, to juridiske rådgivere og 10 administrative stillinger hvorav to på IT. Det er fire fast ansatte ledere samt sjef og assisterende sjef. I tillegg deltar fem privatpraktiserende advokater som er oppnevnt på verv i behandling av straffesaker. Alle advokatene har variert og omfattende arbeidserfaring fra privat og offentlig virksomhet.

Ordningen med advokater på verv skal understreke enhetens uavhengighet og er ment å bidra til åpenhet og tillit.

Pr. dags dato består ledelsen av:

- Sjef: Terje Nybøe
- Assisterende sjef: Guro Glærum Kleppe
- Administrasjonssjef: Vigdis T. Aaseth
- Leder for etterforskningsavdelingen: Liv Øyen
- Leder for saksmottak og innledende etterforskning: Espen Krogh
- IT seniorrådgiver: Ole Morken

I 2024 ga vi forelegg på kroner 300.000 til et politidistrikt for grovt uaktsom tjenestefeil for mangler og svakheter ved politiets arbeid forut for et drap som ble begått av en person som stod i nær relasjon (kjæreste) med drapsofferet (brudd på statens positive sikringsplikter). Spesialenheten har ikke tidligere gitt så høy bot. Generelt er det stor oppmerksomhet om denne type saker, både i politiet og samfunnet ellers. Vi har hatt og har flere saksforhold under etterforskning på saksfeltet. Disse sakene utfordrer oss på både kapasitet, men også kompetanse fordi de berører et fagfelt med risikovurderinger som krever særskilt kunnskap og fenomenforståelse. Vi registrerer at det aktuelle forelegget har skapt stor oppmerksomhet i politidistriktet, og det arbeides aktivt med læringspunkter av saken. Det er tilfredsstillende fordi det viser at vårt arbeid har den ønskede merverdi.

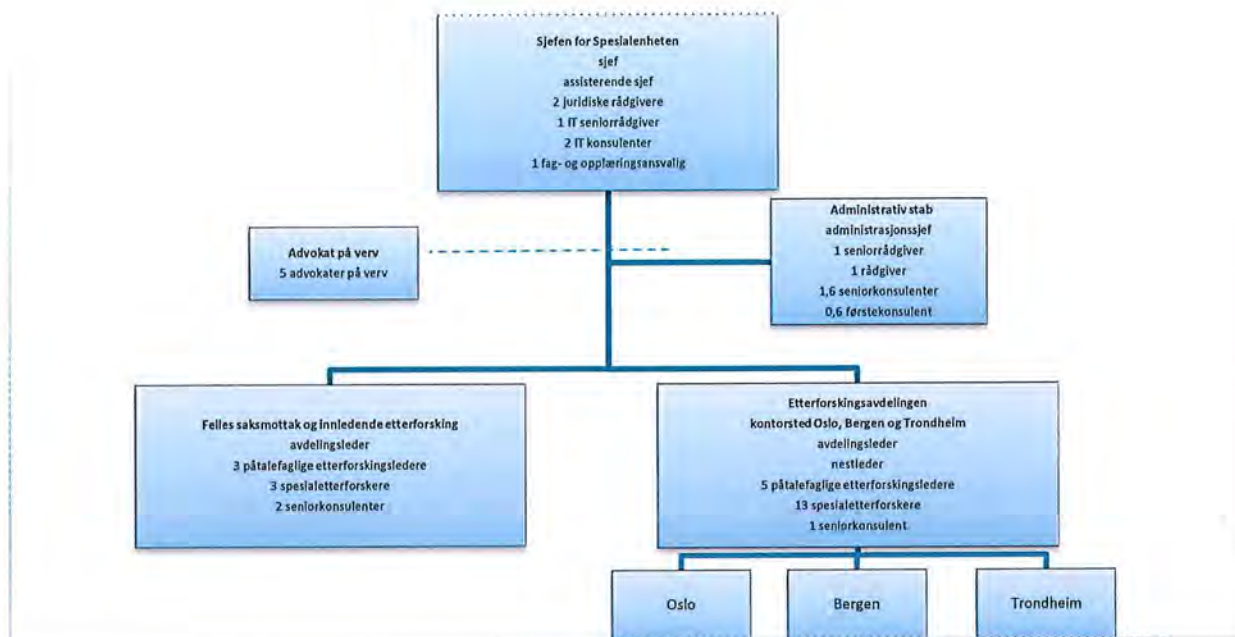
I november 2024 flyttet Spesialenhetens hovedkontor inn i nye lokaler i Finanshuset i Hamar. Vi har nå fått tidsriktige lokaler som vi håper skal bidra til gode arbeidsprosesser, godt samarbeid på tvers av avdelingene og gode kollegiale forhold. Allerede nå kjenner vi på at dette er lokaler som bidrar til arbeidsglede og innfrir ambisjonene.

Når denne årsrapporteringen leveres går vi inn i det året Spesialenheten fyller 20 år. Enheten ble formelt etablert 1. januar 2005. Gjennom disse 20 årene har vi behandlet en rekke alvorlige saker, og vi har gjennom mange av disse sakene også bidratt til endringer i politiet. Vårt mandat er å bidra til å opprettholde tilliten til politiets og påtalemyndighetens tjenesteutførelse. Dette gjøres på ulikt vis. Det er viktig at mistanke om straffbare tjenestehandlinger blir undergitt etterforskning av et uavhengig organ. Straffereaksjoner har en disiplinerende effekt internt, og viser samfunnet at uønsket straffbar atferd blir tatt tak i. Det bidrar til tillit. Viktig er også våre administrative reaksjoner som vi håper - og erfarer - bidrar til endring og læring. For oss er det motiverende å se at det vi fremskaffer gjennom vår etterforskning også kan bidra til utvikling, læring og justering av praksis.

Samlet sett er det mitt syn at Spesialenheten nå har funnet sin plass som en viktig demokratisk funksjon som bidrar til samfunnets ønske om tillit til politiets og påtalemyndighetens tjenesteutførelse.

Hamar, 14. februar 2025

Terje Nybøe

II.3 Presentasjon av utvalgte hovedtall

Spesialenheten er et bruttobudsjettet forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Bevilgning over statsbudsjettet i 2024 var 72,481 millioner kroner inkludert tilleggsbevilgning i revidert nasjonalbudsjett og kompensasjon for anslått virkning av lønnsoppgjøret i 2024 i nysalderingen. Spesialenheten utarbeider sitt virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet, i henhold til de statlige regnskapsstandardene SRS, i tillegg til den ordinære statsregnskapsrapporteringen som følger kontantprinsippet. Nærmere omtale fremgår i del VI. Årsregnskap.

Tabellen nedenfor viser utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet 2021, 2022, 2023 og 2024.

Beløp i hele 1000 kroner

	2021	2022	2023	2024
Antall årsverk	38	43	42	41
Samlet tildeling kap. 460 (inkl. tilleggsbevilgninger og overført fra tidligere år)	57 076	63 114	64 829	72 481
Lønn og sosiale utgifter *)	37 093	42 819	44 878	45 793
Pensjonskostnader	3 531	5 076	7 627	7 021
Honorarer til advokater på verv, inkl. arbeidsgiveravgift	3 400	1 331	878	1 357
Lønnskostnader pr. årsverk	1 079	1 126	1 266	1 319
Utnyttelsesgrad	95,0 %	99,3 %	104,5 %	94,1 %

*) Eksklusive pensjonskostnader og honorarer til advokater på verv

Tabellen nedenfor viser antall mottatte anmeldelser og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i perioden fra 2020 til 2023. Kommentarer og øvrige tall fremgår i del III. Årets aktiviteter og resultater.

	2021	2022	2023	2024
Mottatte anmeldelser	1050	877	1047	1042
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid – antall dager	159	140	137	155

III. Årets aktiviteter og resultater

Innledningsvis bemerkes at første halvdel av 2024 var krevende økonomisk. Vi så at pensjonsutgiftene økte og vi hadde sikkerhetsmessige utfordringer ved vår IT-plattform. Vi hadde intet annet valg enn å prioritere å sette av midler til disse forhold, samtidig som vi også måtte søke å komme i balanse ved årets slutt. Dette medførte at vi blant annet måtte sette en stopp for bruk av våre advokater på verv, holde flere stillinger vakant og innskrenke bruk av overtid til et minimum. Ved siden av at vi har hatt en rekke større saker til etterforskning har dette samlet medført at vi nå har et etterslep av saker som går ut over vår saksbehandlingstid.

III.1 Resultater og måloppnåelse 2024

III.1 a Ansatte i politiet og påtalemyndigheten gjør ikke straffbare handlinger i tjenesten

VIRKSOMHETSMÅL 1:	Ansatte i politiet- og påtalemyndigheten gjør ikke straffbare handlinger i tjenesten
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse: I en demokratisk rettsstat er det avgjørende at befolkningen har tillit til politiet og påtalemyndigheten. Mistanker om at ansatte i de to etatene gjør straffbare handlinger i tjenesten er egnet til å svekke tilliten. Spesialenheten skal ta imot og behandle alle meldinger om straffbare forhold begått i tjenesten av ansatte i politiet eller påtalemyndigheten. Dersom det er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold skal Spesialenheten gjennomføre etterforskningen effektivt og med høy kvalitet. Avgjørelsene til Spesialenheten skal være skriftlige og begrunnet. Saker som avgjøres med tiltale, fører i utgangspunktet Spesialenheten for retten.	

Tallet som beskriver straffbare handlinger som er begått i tjenesten er relativt stabilt over år. Det betyr at virksomhetsmålet i alle fall ikke utvikler seg negativt.

Det vises til statistikken omtalt under punkt III I. f (side 9) hvor det framgår at vi har fattet positiv påtaleavgjørelse (tiltale, forelegg eller påtaleunntatelse) i 3 % av våre saker i 2024. Også i år har vi gjort et skille mellom de sakene som det ikke iverksettes etterforskning i, og de sakene som faktisk etterforskes. Av de sakene som etterforskes var det i 2024 9 % straffereaksjoner.

Det fortsatt lave tallet hva gjelder riksadvokatens omgjøringer etter klage er også et uttrykk for at Spesialenheten legger en riktig norm (objektive og subjektive straffbarhetsvilkår) til grunn for de strafferettslige avgjørelser som fattes.

III.1 b Etterforskningen til Spesialenheten er uavhengig

VIRKSOMHETSMÅL 2:	Etterforskningen til Spesialenheten er uavhengig
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse: For at Norge skal oppfylle sin menneskerettslige plikt til uavhengig etterforskning av brudd på retten til liv og forbudet mot tortur eller nedverdiggende eller umenneskelig behandling, skal Spesialenheten etterforske saken når noen dør eller blir alvorlig skadd som følge av tjenestehandlinger eller mens de er tatt hånd om av politi eller påtalemyndigheten. Slike saker skal Spesialenheten etterforske uavhengig av mistanke om straffbare forhold. Kravene som blir stilt til etterforskningen er at den er av høy kvalitet, uavhengig og tilstrekkelig, at den skjer i et tillitvekkende tempo og at etterforskningen og avgjørelsene er så åpne som mulig. Under etterforskningen må den som har blitt utsatt for tjenestehandlingen og/eller deres pårørende bli involvert slik at alle rettigheter er ivarettatt.	

Der spørsmålet om uavhengighet særlig blir satt på spissen er de sakene der politiet etterforsker handlinger mot politiet (drap, trusler, kroppsskade) mens vi etterforsker politiets tjenestehandlinger. «Klepp-saken» fra desember 2024 er illustrerende i så måte. Vest politidistrikt etterforsker drapet og drapsforsøkene mot politiet og vi etterforsker politiets tjenestehandlinger. For utenforstående blir det krevende å forstå de ulike ansvarsforhold. I saken tilstrebet vi derfor godt mediemessig samarbeid med Vest politidistrikt. Det er overlappende etterforskningsoppgaver i denne type saker, og det er meget viktig å være bevisst på hvem som gjør hva og hvem som «eier» de ulike spor og informasjon som innhentes. Kripas bistår ofte både oss og lokalt politi, og ved dette samarbeidet kan det fort oppstå uklarheter. Vi har en pågående prosess med Kripas om deres rolle når de bistår både oss og lokalt politi.

Det er som kjent Kripas som er vårt foretrukne bistandsorgan ved åstedsundersøkelser. I vår rapportering for 2023 tilkjennega vi en diskusjon om hvem som skal betale for den bistanden Kripas yter. Dette har ikke vært viet oppmerksomhet i 2024 verken fra oss eller Kripas.

III.1 c Spesialenheten sikrer politiet og påtalemyndigheten tilgang til erfaringslæring

VIRKSOMHETSMÅL 3:	Spesialenheten sikrer politiet og påtalemyndigheten tilgang til erfaringslæring
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse: Politiet og påtalemyndigheten har behov for kunnskap om sakene til Spesialenheten. Ved å bruke erfaring fra Spesialenhetens saker, kan straffbare tjenestehandlinger avdekkes og forebygges. Sakene kan gi grunnlag for læring om hva som er god og dårlig tjenesteutøvelse i både politiet og påtalemyndigheten, og lede til utvikling. Erfaring fra etterforskning av hendelser der noen er alvorlig skadd eller død, kan gjøre det mulig å forebygge liknende hendelser i fremtiden.	

Den ønskede effekten av slik tilgang er selvsagt at liknende saker ikke skal skje på nytt. Politidirektoratet har en instruks om oppfølging av Spesialenhetens vedtak. Som tidligere rapportert er det i instruksene et eget punkt om at Spesialenheten skal gis tilbakemelding om oppfølgingen. Direktoratet har også for 2024 utarbeidet en slik rapport. Det systematiske arbeidet med å formidle læringspunkter fra våre vedtak er inne i et bedre spor nå enn tidligere.

III.1 d Andel ansatte som har gjennomført kompetansetiltak

STYRINGSPARAMETER 1:	Andel ansatte som har gjennomført kompetansetiltak
Rapportering:	2. tertial (avvik) og årsrapport
Beskrivelse: Kompetanseutviklingen i Spesialenheten må holde følge med utviklingen samfunnet, ikke minst den faglige utviklingen som skjer i politiet og påtalemyndigheten for at Spesialenheten skal bidra til oppnåelse av sektormålene lav kriminalitet og rettssikkerhet. Enheten må være svært god på de etterforskningsmetodene som står sentralt i sakene som etterforskes i enheten, og det gjelder spesielt avhør. For å sikre at Spesialenheten er tilstrekkelig uavhengig, må de ansatte i enheten ha rett kompetanse til å bestille og lede bistand når det er nødvendig å bruke metoder som enheten selv ikke kan ha spesialistkompetanse på.	

Fra januar 2023 har vi hatt fag- og opplæringsansvarlig i full stilling. Vedkommende som hadde denne funksjonen sluttet sommeren 2024, og vi har etter det hatt en intern rekrutteringsprosess. Fra 15. februar 2025 har vi på nytt en medarbeider i full stilling i slik funksjon. Det er avgjørende for at vi skal kunne følge med på den faglige utviklingen som skjer i politiet og påtalemyndigheten. Vi fortsetter å søke deltakelse på Politihøgskolens utdanning innen etterforskning, og i 2024 hadde vi to

spesialletterforskere som gjennomførte videreutdanning i etterforskning (VEF utdanning). Det er vår ambisjon at i alle fall alle spesialletterforskere får denne utdanningen. Våre fagansvarlige etterforskningsledere må også prioriteres til Politihøgskolens utdanning i etterforskningsledelse.

III.1 e Informasjonsdeling

STYRINGSPARAMETER 2:	Informasjonsdeling
Rapportering:	2. tertial (avvik) og årsrapport
Beskrivelse: Riktig informasjon på riktig måte til riktig mottaker er avgjørende for at Spesialenheten skal bidra til lav kriminalitet og rettssikkerhet. Offentlighet rundt enhetens virksomhet er avgjørende for å bygge tillit til enheten. God kunnskap om Spesialenheten hos politiet, i påtalemyndigheten og hos folk flest er nødvendig for at enheten skal få meldinger om forhold som skal behandles eller etterforskes av enheten. Erfaring fra sakene som enheten har behandlet er en viktig kilde til læring i politiet og påtalemyndigheten, og også utgangspunkt for kritisk journalistikk og forskning.	

Vi erfarer fremdeles at kunnskapsnivået om Spesialenheten og våre saker er varierende. I 2024 har vi prioritert foredrag på utdanninger for innsatsledere, operasjonsledere og oppdragsledere. Dette er viktige målgrupper for oss. Vi har ikke klart ambisjonen om å møte flere ledergrupper til politimestere, vi rakk dessverre kun ett distrikt. Vi har ellers deltatt på seminar om klagesaksbehandling i regi av Politidirektoratet. Innlegget for Nasjonal ledergruppe i politiet var i 2024 digitalt, og vi ble enig om at dette ikke er optimalt, og at det neste bør være fysisk. Vi har hatt innlegg for EOS utvalgets sekretariat, de i politiet som har ansvar for sporing og analyse og for ukrainske korrupsjonseksperter. Sjefen har deltatt i PFs podcast «I varetekt» og på den måten fått spredt en god del informasjon om enheten. Fremdeles er etterspørselen etter innlegg fra oss langt større enn det vi har kapasitet til.

III.1 f Statistikk

STATISTIKK:	
Rapportering:	2. tertial og årsrapport
- Saksbehandlingstid - Andel saker avgjort innen 5, 9 og 12 md. - Mottatte meldinger - Avgjørelser - Saker til behandling	

Saksbehandlingstid

Det er viktig for rettssikkerheten til den enkelte som får sin sak behandlet av Spesialenheten at saksbehandlingstiden ikke er for lang. Folks tillit til ordningen påvirkes av blant annet saksbehandlingstid. Spesialenheten må derfor behandle saker med effektive rutiner innenfor rimelige tidsrammer. Enhetens mål er at gjennomsnittlig saksbehandlingstid ikke skal overskride 150 dager. Total saksbehandlingstid for alle saker fra mottatt sak til avgjørelse i 2024 er 155 dager. Det er en viss økning fra 2023 men ikke urovekkende. Saksbehandlingstiden har vi hatt stor oppmerksomhet om etter at den i flere år har vært for høy. Den er nå på et akseptabelt nivå, men det skyldes primært at det går relativt fort å saksbehandle saker som ikke skal etterforskes. Fremdeles må vi ha stor oppmerksomhet om saker som er til etterforskning. Mange av disse er arbeidskrevende og tar lang tid å ferdigstille.

Tabellen på neste side viser gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2021, 2022, 2023 og 2024 fra saken er mottatt til avgjørelse.

2021	2022	2023	2024
159	140	137	155

Andel saker avgjort innen 5, 9 og 12 mnd.

Tabellen nedenfor viser andelen av saker som er avgjort innen 5, 9 og 12 måneder eller mer for hele virksomheten totalt for årene 2021, 2022, 2023 og 2024.

	2021	2022	2023	2024
Innen 150 dager (5 måneder)	56 %	62 %	67 %	68 %
Innen 270 dager (9 måneder)	28 %	18 %	12 %	11 %
Innen 365 dager (12 måneder)	8 %	11 %	10 %	5 %
Over 365 dager (12 måneder)	8 %	9 %	11%	16 %

Sakene over 12 måneder har økt, slik det fremgår under sjefens beretning innledningsvis. Vi arbeider strukturert for å behandle disse så raskt det lar seg gjøre.

Mottatte saker og anmeldelser

Tabellen nedenfor viser antall mottatte saker og anmeldelser i 2021, 2022, 2023 og 2024. At antall anmeldelser er flere enn antall saker skyldes at en sak kan omfatte flere anmeldte og/eller flere anmeldte forhold. Som tabellen viser er mottatte saker og anmeldelser relativt stabilt.

2021		2022		2023		2024	
Saker	Anmeldelser	Saker	Anmeldelser	Saker	Anmeldelser	Saker	Anmeldelser
705	1050	703	877	817	1047	748	1042

Tabellen nedenfor viser antall mottatte anmeldelser og mottatte saker pr. politidistrikt i 2021, 2022, 2023 og 2024. Politidistriktene er i denne oversikten å anse som geografiske områder, hvilket betyr at Oslo omfatter særorganer som har sitt kontor i Oslo.

	2021	2022	2023	2024
Politidistrikt	Anmeldelser	Anmeldelser	Anmeldelser	Anmeldelser
Oslo	203	201	259	244
Øst	149	121	129	143
Innlandet	67	48	62	61
Sør-Øst	132	107	137	131
Agder	81	48	49	65
Sør-Vest	107	69	65	100
Vest	107	71	107	90
Møre og Romsdal	44	47	52	23
Trøndelag	66	66	52	70
Nordland	54	31	55	37
Troms	21	34	40	37
Finnmark	16	32	32	39
Sysseimesteren			3	
Andre	3	2	5	1
Totalt	1050	877	1047	1042

Avgjørelser

Tabellen nedenfor viser antall påtaleavgjorte saker og anmeldelser, positive avgjørelser (forelegg, tiltaler, påtaleunntatelser) anmeldelser som er henlagt uten etterforskning, saker sendt til administrativ vurdering og antall klager behandlet hos riksadvokaten i 2021, 2022, 2023 og 2024.

	2021	2022	2023	2024
Påtaleavgjorte saker	830	688	846	670
Påtaleavgjorte anmeldelser	1264	974	1157	984
Positive påtaleavgjørelser	65 (5 %)	29 (3 %)	42 (3 %)	26 (3 %)
Antall personer/foretak som ble ilagt en straffereaksjon	25/1	25/1	29/2	18/1
Henlagt uten etterforskning	59 %	64 %	65 %	72 %
Oversendt til administrativ vurdering	50	36	55	57
Klager til riksadvokaten	150	122	202	179

I 2024 ble det i 26 av 277 etterforskede anmeldelser reagert med forelegg, siktelse, tiltale eller påtaleunntatelse (9 %). Dersom vi inkluderer anmeldelser som er henlagt uten etterforskning (984) er andelen hvor det er ilagt straffereaksjon 3 %. Vi mener altså at prosentsatsen straffereaksjoner riktigst bør tas ut fra de sakene som faktisk etterforskes. Det var i alt 18 personer og ett foretak som ble ilagt en straffereaksjon. Alt i alt er det jo en ønsket utvikling at tallet på straffereaksjoner går ned, det er i samsvar med vårt overordnede mål om lav kriminalitet. Hva gjelder saker som det ikke iverksettes etterforskning i så er ikke Spesialenheten bekymret for den økningen tabellen viser. For oss er det viktigst at sakene avgjøres korrekt. Økningen har sammenheng med etableringen av et sentralt saksmottak som bidrar til en enhetlig og mer strukturert behandling av vilkårene for å iverksette etterforskning, men også at saksmottaket behandler langt flere saker enn tidligere som går på ren misnøye ved politiets virksomhet.

Riksadvokaten har i 2024 behandlet 179 klager over Spesialenhetens avgjørelser. Spesialenhetens avgjørelse blir opprettholdt i 172 av sakene. I fire saker har riksadvokaten omgjort Spesialenhetens henleggelsesbegrunnelse, og i to saker er det bedt om at det blir iverksatt etterforskning eller ytterligere etterforskning/vurdering. I en klage over avvinningsvedtak har riksadvokaten tatt klagen til følge. Andelen klager utgjør 27 % av påtaleavgjorte saker i 2024.

Spesialenheten har i 2023 oversendt 57 saker til politimester eller sjef for særorgan for administrativ vurdering jf. påtaleinstruksen § 34-7. Politidirektoratet får de saker som har nasjonal interesse.

Saker til behandling

Tabellen nedenfor viser antall saker til behandling pr. 31. desember de fire siste årene. Kolonnen for 2022, 2023 og 2024 (etter omorganiseringen) viser i tillegg til totalt antall saker også antallet saker pr. avdeling.

Avdeling	2021	2022	2023	2024
Saksmottak og innledende etterforskning		82	80	133
Etterforskningsavdeling		140	120	101
Sjefen		34	25	60
Totalt	225	256	225	294

Tallet for saker til behandling per 31. desember illustrerer innledningens betraktninger om den totale ressurssituasjon.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

IV.1 Internkontroll

Spesialenheten har god styring og kontroll tilpasset enhetens egenart, risiko og vesentlighet. Vi gjennomfører jevnlig en overordnet risikovurdering. Generelt inkluderer dette en vurdering av risikobildet og eventuelle konsekvenser samt ulike risikoreduserende tiltak dersom sannsynlig risiko tilsier at det er nødvendig. Enhetens internkontroll vurderes å være i tråd med kravene i økonomiregelverket.

Vår vurdering i dag er at risikobildet på enkelte områder nærmer seg et kritisk nivå. Dette gjør seg særlig gjeldene både for vår vakt og beredskap (muligheten til å rykke ut med tilstrekkelig personell og utholdenhet ved utrykning), ved etterforskningsavdelingen og hos Sjefen. Ved sammenfallende hendelser (større etterforskinger) er størrelsen på etterforskningsavdelingen med sine 13 etterforskere svært sårbar. Det er en vedvarende bekymring at vår grunnbemanning er for lav innenfor alle stillingskategorier. Det vises til nærmere omtale om dette under framtidsutsikter.

Økonomistyringen i virksomheten ivaretas løpende ved interne kontroller og rapporteringer gjennom året, herunder i ledermøter og ved regnskapsrapportering (rapporter utviklet av DFØ) hvert tertial som tilfredsstiller krav til korrekthet. Vurderinger i ledergruppen bidrar til å synliggjøre eventuell risiko i forhold til internt budsjett opp mot den disponible rammen og de aktiviteter som er nødvendig for å gjennomføre samfunnsoppdraget. Ulike usikkerhetsfaktorer og aktivitetsnivå vurderes med utgangspunkt i tidligere års erfaringer. Samlet gir dette grunnlag for budsjettering, prognoser, budsjettjusteringer og nødvendige beslutninger.

IV.2 Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet

Det foreligger ikke merknader fra Riksrevisjonen eller uttalelser fra Sivilombudet.

IV.3 Fellesføringer fra regjeringen

IV.3 a Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Spesialenhetens virkeområder anses ikke å ha vesentlige negative miljøpåvirkninger ut over det som er helt nødvendig for å drifte vår virksomhet. Enheten leier kontorlokaler i Hamar, Oslo, Bergen og Trondheim. Å redusere lokasjonene er ikke aktuelt. Vi etterforsker og iverksetter saker over hele landet. Vi kommer derfor ikke unna å benytte ulike transportmidler, men vi søker å bruke kollektive løsninger så langt det er mulig. Vi har kontinuerlig oppmerksomhet på å minimere reiser ved å bruke digitale løsninger for møter.

IV.3 b Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Spesialenheten har i 2024 hatt færre enn fem ansettelser (tre) og skal derfor ikke rapportere på dette punktet, jf. veiledning på Statens arbeidsgiverportal.

IV.3 c Redusere konsulentbruken

Spesialenhetens bruk av konsulenter knytter seg utelukkende til design og utvikling av Spesialenhetens årsrapporter. I 2024 er det brukt kr 108 794 på slike tjenester. Til tross for en økning fra 2023 (kr 40 295) anser vi dette som et beskjedent forbruk. Økningen i 2024 skyldes at det i tillegg til ordinær norsk utgave ble utarbeidet engelske versjoner for årene 2022 og 2023.

Spesialenheten utarbeider årlig årsrapport hvor det blant annet skrives artikler om erfaring fra sakene enheten har behandlet. Årsrapportene bidrar til offentlighet om enhetens arbeid og er en svært viktig kilde til læring i politiet og påtalemyndigheten.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Som det fremgår i siste avsnitt på side 3 preges enheten av flere saker som er blitt for gamle. Dette er en rettsikkerhetsutfordring. Vi oppfyller ikke de forventninger EMDs praksis har til vår virksomhet dersom sakene tar for lang tid å avgjøre. Det svekker tilliten til oss, og går derved utover tilliten til politiet.

I et kortsiktig perspektiv må derfor arbeidet med å prioritere disse eldre sakene nevnes. Vi fordeler nå de eldste sakene slik at vi ikke fortsetter for langt inn i det nye året med en for stor portefølje av disse. Sjef og assisterende sjef må derfor avgjøre enkelte saker det er skrevet innstilling i, uten at de er behandlet av juridisk rådgiver. Det er ikke en ønskelig situasjon verken av hensyn til kvalitet eller effektivitet.

Vi har god fremdrift på kompetanseutvikling i enheten. Fra 15. februar vil vi igjen ha en medarbeider i full stilling for å arbeide med fag- og opplæring. Vi har vært uten slik funksjon siden den forrige sluttet sommeren 2024. Det må tilføyes at vedkommende som nå går inn i full portefølje som fag- og opplæringsansvarlig er en av våre spesialletterforskere, og det tas derfor kapasitet fra etterforskningsavdelingen. Vi har gjort en nøye vurdering av dette, men har valgt å prioritere den funksjonen selv om det går på bekostning av produksjonen av saker. Den faglige og teknologiske utvikling i politiet og ellers i samfunnet går fort, og Spesialenheten må følge med på den utvikling som skjer.

Gjennom dialog med Riksadvokatembetet skal våre jurister nå få delta på utvalgte tema ved de regionale påtalemøtene som statsadvokatene arrangerer for sine politijurister. Dette vil bidra til relevant kompetanseutvikling for denne gruppen, og vi er svært fornøyd med tiltaket.

Den viktigste negative framtidsutsikten vi må fremheve er vår grunnbemanning/grunnfinansiering. Departementet er vel kjent med de argumentene som er fremført over år, og alt skal ikke gjentas nå. Noen forhold må likevel nevnes. Kompleksiteten i sakene er stigende, og det er en mer avansert etterforskningsprosess som kreves i dag enn for bare få år siden. Selv i enkle saker blir det gjerne digital etterforskning, f.eks. med innhenting av digitale spor i skytjenester.

I Politidirektørens faglige råd 2025 pekes det på at det i snitt går vesentlig mer tid i hver enkelt straffesak enn tidligere. Dette er en utvikling Spesialenheten også ser, både for våre egne saker, men også gjennom det materiale vi innhenter fra politiet. Mer elektronisk materiale skal innhentes og analyseres, og det gjelder som nevnt nesten alle sakstyper. Vi ser utviklingen også gjennom våre etterforskinger der vi arbeider med saker som gjelder brudd på statens positive sikringsplikter. Politiets etterforskningsmateriale som skal analyseres og gjennomgås av oss i disse sakene er stort, og det får selvsagt betydning for vår kapasitet.

Politiets operative løsninger har også innvirkning på oss. Flere enheter på oppdrag påvirker umiddelbart mengden tjenestepersoner som potensielt bør avhøres. Innføring av nye våpen som ESV og karabin gjør at vi må skaffe oss kunnskap om disse. Bruk av droner i stadig flere oppdrag gir meget gode bevis, men materialet skal forvaltes og analyseres. Innsynsproblematikken øker fordi mediehus vil ha innsyn i filmene. Prøveprosjekt om kroppskamera gir også Spesialenheten rettslige utfordringer med uavklart innsynsproblematikk. Ny arrestasjonsteknikk i politiet gjør at vi må tilegne oss kunnskap om dette, bare for å nevne noe av den utvikling som også treffer oss.

Ved siden av dette er media stadig mer pågående både under, og etter, en etterforskningsprosess. Henvendelser fra media skal vurderes og besvares, og avslag krever ofte mye arbeid. Når alt dette nevnes er det blant annet for å illustrere en utvikling som påvirker oss i stor grad. Vår etterforskningsavdeling med sine 13 etterforskere (men også vårt saksmottak med sine tre) kjenner godt på den rivende utviklingen som skjer i etterforskningsfaget og hvilke krav som stilles i dag. Krav til kunnskap, notoritet og kvalitet er en helt tydelig utvikling, også for våre jurister. Det er derfor vi må ha så stor oppmerksomhet om kompetanseutvikling. «Klepp-saken» er illustrerende på mange vis. Vest politidistrikt som etterforsker drapet og drapsforsøkene mot politiet, rykket ut til Stavanger med totalt 15 personer (inkludert en medierådgiver). Spesialenheten rykket ut med fire. Det er tankevekkende. Vår erfaring med politiet er også at de forventer en organisasjon som i større grad matcher politiet som beredskapsorganisasjon. Dette klarer vi ikke å oppfylle. Om politiets forventninger til oss hva gjelder mediehandling vises til merknader nedenfor.

Samfunnsutviklingen og den geopolitiske situasjonen forsterker det totale bildet. Politidirektørens faglige råd 2025 peker på at tilliten til politiet vil komme under press og NSMs rapport 2025 peker på mulig svekket tillit til myndighetene. Demografiske og sosiale endringer er en del av dette. Polarisering og lavere tillit til politiet av grupper som ikke føler seg beskyttet fremheves også i Politidirektørens faglige råd. Lavere tillit til politiet vil treffe Spesialenheten ved at flere henvender seg til oss. At politiets oppklaringsprosent synker bidrar også til redusert tillit, og gjør at flere vil henvende seg til Spesialenheten. Vi ser konturene av det allerede nå, ved at flere tar kontakt med oss som er misfornøyd med politiet, men uten at det nødvendigvis representerer straffbare forhold. Alt i alt registrerer vi nok en mer kritisk holdning til politiet, og vårt saksmottak bruker langt mer tid på denne type henvendelser enn tidligere. Saksbehandling av denne type saker tar nå nesten like mye tid som behandling av rene straffesaker, og dette påvirker selvsagt kapasiteten til saksmottaket.

På IT- siden har vi gjort store fremskritt slik det fremgår av nest siste avsnitt på side 3. Også på dette feltet er det en rivende utvikling som vi må ha kontinuerlig oppmerksomhet om. Utvikling av nye straffesakssystemer som nå skal erstatte BL treffer Spesialenheten med tyngde og vi må ha kapasitet til

å bidra også der. I dag går alle slike «ekstra» oppgaver direkte ut over produksjonen. Vi har ikke noen buffer til oppdukkende gjøremål/ nødvendige oppgaver.

Departementet har i brev 22. januar 2025 gitt uttrykk for forventninger til virksomhetenes kunnskap om pensjonsordningen, og hvordan enkeltbeslutninger gir endringer i kostnadsbildet. Vi skal selvsagt gjøre vårt ytterste for å etterkomme dette, men peker på at vi har én medarbeider som arbeider med lønn og regnskap. Det er svært sårbart.

Mediefaglig ressurs ved Spesialenheten er jo en stadig tilbakevendende problemstilling. Vi ser det i alle større saker der politiet har en parallell etterforskning. De stiller med medierådgiver og forventer en nokså tilsvarende oppmerksomhet fra Spesialenhetens side. Vi skal snarlig ha en total gjennomgang av våre behov og beslutte hvor det er mest behov for personellmessig styrking, og bruke vår overføring fra 2024 til dette.

Når alt dette over fremheves under framtidsutsikter er det for å tydeliggjøre at tidligere innspill om styrking av grunnbemanningen innenfor alle stillingskategorier står fast. Jeg må understreke at om ikke Spesialenheten gis noe større rammebetingelser vil det gå ut over vår tillit, anseelse og evne til adekvat etterforskning. Det svekker rettssikkerheten til alle parter. Vi må ikke komme i en slik situasjon at vi ikke tar tak i de virkelig store sakene som svekker tilliten til politiet og påtalemyndigheten, mens vi har større oppmerksomhet og prioritet om de mindre. Det må også tilføyes at vi bruker svært mye kapasitet på de sakene der vi har en lovpålagt etterforsningsplikt. I en situasjon med stadig mer bevæpning av politiet, og en mulighet for alminnelig bevæpning, er det ikke grunn til å tro at mengden slike saker vil gå ned. Våre utrykningssaker illustrer at vi er en beredskapsorganisasjon, der svært mange av våre spesialetterforskere må sette til side andre planlagte gjøremål. Dette gir ringvirkninger og forsinkelser for andre saker. Vi hadde fire skytesaker til behandling i årets siste måneder, og det er krevende med såpass store etterforskninger parallelt.

Ved den utviklingen som er beskrevet vil det innebære at dersom Spesialenheten ikke får en bedre grunnfinansiering vil vi kort og godt ikke være i stand til å oppfylle vårt mandat fullt ut. Vi vil miste vår funksjon som et effektivt etterforsknings- og påtaleorgan. Det vil gå ut over rettssikkerheten, våre forpliktelser etter EMK, tilliten til statens strafferettslige kontrollmekanismer og det vil svekke tilliten til politiet og påtalemyndigheten.

I tildelingsbrevet for 2025 fremgår en ambisjon om at vi skal arbeide for å legge ut våre avgjørelser på Lovdata. Dette er et arbeid vi ser frem til, og som vil kunne bidra til større kunnskap om våre vedtak.

Vi har tidligere tatt opp med departementet vår mulighet til direkte tilgang til flere av politiets registre, blant annet direkte tilgang til BL og PO. Dette må vi fortsatt arbeide med. Det vil bidra til både effektivisering og rettssikkerhet.

Vår svenske søsterorganisasjon SU har i årsrapporten for 2024 gitt et bidrag som omfatter omtale av «insidere». Et endret kriminalitetsbilde, påvirkning fra svenske kriminelle nettverk, andre typer påvirkningsoperasjoner som kan ramme politiet kan fort medføre saker for oss. Det er viktig at vi holder oss godt oppdatert på utviklingen i våre naboland.

For ledergruppen er det en stadig utfordring at vi får for liten tid til utvikling. Det har nok sammenheng med at vi alle er for opptatt med saksbehandling, og er en del av det store bildet om grunnbemanning i enheten.

Avslutningsvis må det nevnes at vi deltok med stor interesse på Justisdepartementets seminar om KI i høst. Derfra har vi tatt med oss budskapet om å sette oss inn i styrende dokumenter og råd fra sentrale myndigheter samtidig som vi utfordrer organisasjonen til å tenke fritt om hva vi kan bruke KI til. Foreløpig er vi kommet lengst med muligheten for å transkribere tale til tekst i avhør, og dette er nok det området der vi i første omgang har størst nytte av KI.

VI. Årsregnskap

Ledelseskommentarer til årsregnskap 2024

Virksomhetens formål

Spesialenheten for politisaker er et bruttobudsjettert forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Enheten er en riksdekkende etterforsknings- og påtaleenhet, og har som oppgave å etterforske saker som gjelder spørsmålet om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling i tjenesten.

Spesialenheten for politisaker er ikke en del av politiet eller den ordinære påtalemyndighet. Enheten er en uavhengig organisasjon faglig underordnet riksadvokaten som kan gi pålegg til enheten om iverksetting, gjennomføring og stansing av etterforskning. Riksadvokaten behandler også klager over avgjørelser truffet av Spesialenheten.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og de krav som er stilt fra eget departement. Regnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Spesialenheten fører og rapporterer sitt virksomhetsregnskap i henhold til de anbefalte statlige regnkapsstandardene (SRS). Årsregnskapet vurderes å gi et korrekt uttrykk for årets ressursbruk og virksomhetens eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

Tildeling

Spesialenheten er for budsjettåret 2024 på kap. 460, post 01 tildelt 67 132 millioner kroner. I tillegg er Spesialenheten i supplerende tildelingsbrev nr. 1 styrket med 4 millioner kroner til økte pensjonsutgifter og IT-investeringer. Endelig er enheten i supplerende tildelingsbrev nr. 2 styrket med 1 349 millioner kroner som kompensasjon for anslått virkning av lønnsoppgjøret i 2024. Til sammen har Spesialenheten i 2024 disponibelt 72 481 millioner kroner.

Forbruk

Forbruk i henhold til SRS pr. 31.12.2024 er 68 958 millioner kroner. Det er bokført 54 171 millioner kroner (79 %) i lønn til ansatte, honorarer til advokater på verv, pensjonskostnader og sosiale kostnader. 14,788 millioner kroner (21 %) gjelder øvrige driftskostnader og avskrivninger. Se note 2, 3, 4 og 5 for nærmere spesifisering.

For Spesialenheten, som er en bruttobudsjettert virksomhet, er det forskjeller mellom det periodiserte virksomhetsregnskapet (SRS) og benyttet bevilgning i henhold til rapportering til statsregnskapet. Forskjellene skyldes at det benyttes ulike regnskapsprinsipper i de to regnskapene. Rapportert til statsregnskapet på kap. 460, post 01 pr. 31.12.2024 er 68 222 millioner kroner. Differansen mellom SRS og kontantrapportering forklares med endring i betalbare poster, avskrivninger, utrangering av anlegg, avsetninger/ avregninger til SPK og merverdiavgift på skyldig leverandørgjeld pr. 31.12.2024.

Spesialenheten har i 2024 et mindreforbruk på 4 259 millioner kroner. Beløpet inkluderer tilleggsbevilgning for kompensasjon for anslått virkning av lønnsoppgjøret i 2024 på 1 349 millioner kroner. Ubenyttet bevilgning er søkt overført til 2025. Se note B.

Årsresultat

Et mindreforbruk har vært varslet, senest i etatstyringsmøte 31. oktober 2024. Dette skyldes i hovedsak at aktivitetsnivået første halvår ble vesentlig redusert som følge av behovet for å tilpasse aktivitetene til den daværende økonomiske rammen. Vi anslo en vesentlig økning i pensjonskostnader. I tillegg ble vår IT-plattform av JustisCERT beskrevet som sikkerhetsmessig uforsvarlig. Vi hadde derfor intet annet valg enn å prioritere avsetning av midler for å dekke pensjonskostnadene og oppgradere vår IT-plattform. For å kunne komme i balanse ved årets slutt ble det derfor iverksatt flere tiltak, herunder redusert bruk av advokater på verv, vakante stillinger, redusert overtid og reiseaktivitet samt avlyst intern fagsamling (kompetanseutviklingstiltak).

At ubenyttet bevilgning ble noe høyere enn meddelt i 2. tertialrapport skyldes først og fremst at pensjonskostnader ble vesentlig lavere (1 million kroner) enn vårt eget estimat. Statens pensjonskasse fakturerte 6. termin i tråd med sin siste prognose som la til grunn lik lønnsvekst for alle i fjorårets lønnsoppgjør som er utsatt til i år. Det vil ikke være tilfelle for vår virksomhet, blant annet fordi avsetningens størrelse for den ene gruppen blir vesentlig høyere enn rammen på 2,7 %, da fem ledere er inkludert i beregningen av avsetningen. Videre har vi mange medarbeidere i stillingskode med særaldersgrense og mange med lang opptjeningstid. Begge disse forholdene medfører at pensjonspremien blir høyere enn SPK sin prognose, og vi forventer at dette er en kostnad som vil bli fakturert i 2025.

Kostnadene til de to store IT-prosjektene, ny IT-plattform og nettverk, ble estimert og budsjettet med 2 millioner kroner. Selv om arbeidet med prosjektene først kom i gang i løpet av andre halvår, ble begge prosjektene i all hovedsak gjennomført i henhold til planen i 2024. Kun en liten del av arbeidet og kostnaden gjenstår til 2025. Prosjektene ble vesentlig billigere enn estimert da tilbudene etter anbudsprosess hadde lavere kostnader enn pristilbud vi hadde innhentet i forbindelse med budsjettering. I tillegg hadde vår egen IT-avdeling større kapasitet til gjennomføring, slik at det ikke var like stort behov for konsulentbruk på prosjektene som først antatt. Dette kan forklare ca. 1 million kroner av mindreforbruket.

Vi hadde også budsjettet med en årlig kostnad på kr. 524 000 til drift av en av de tjenestene vi kjøper fra Politiets IT-enhet, som vi ved årlig fakturering fikk beskjed om at vi ikke ville bli fakturert for i 2024.

Refusjon av sykepenges er en del høyere enn estimert, hvilket er vanskelig å forutse.

Vi er oppmerksomme på at tildelt budsjett innebærer en ambisjon om at midlene skal brukes, men dette har av forannevnte grunner ikke vært mulig. Vi har ikke forsøkt å redusere mindreforbruket på annen måte, men vært bevisst muligheten for overføring til 2025. En stor del av midlene er bundet opp i lønnsoppgjøret for 2024 og estimerte økte pensjonsforpliktelser.

Mellomværende med statskassen

Mellomværende med statskassen utgjorde pr. 31.12.2024 -5 297 millioner kroner og består av skyldig skattetrekk og avsatt pensjonspremie til SPK. Se oppstilling av artskontorapportering.

Beslag

Spesialenheten forvalter ikke-statlige midler fra beslag i straffesaker. Midlene inngår ikke i Statens konsernkontoordning, men fremkommer i balansen. Se note 8 og 9.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter virksomhetens årsregnskap. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men revisjonsberetning forventes å foreligge innen 1. mai. Revisjonsberetning for 2023 foreligger uten merknader.

Hamar, 14. februar 2025

Terje Nybøe
sjef

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post).

Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2024							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling**	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindreutgift
0460	Spesialenheten for politisaker	01	Driftskapittel	A	72 481 000	68 221 743	4 259 257
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	1	Nettoordning for mva i staten		0	1 742 897	
Sum utgiftsført					72 481 000	69 964 639	
Inntektskapitte	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling**	Regnskap 2024	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5309	Tilfeldige inntekter	29	Diverse inntekter	6A	0	72 011	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	6A	0	6 740 779	
Sum inntektsført					0	6 812 791	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						63 151 849	
Kapitalkontoer							
60088401	Norges Bank KK /innbetalinger			6A		1 077 585	
60088402	Norges Bank KK/utbetalinger			6A		-65 592 123	
704285	Endring i mellomværende med statskassen					1 362 689	
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					2024	2023	Endring
704285	Mellomværende med statskassen				-5 296 891	-6 659 580	1 362 689

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
460.01		72 481 000	72 481 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år											
Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024 *	Maks. overførbart beløp	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
460.01	Driftsutgifter	4 259 257		4 259 257				4 259 257	1 349 000	4 905 600	4 259 257

* Kolonnen viser lønnskompensasjon på den enkelte budsjettpost for lønnsoppgjørene 2024 slik foreslått i departementenes omgrupperingsproposisjoner og slik disse fremgår av vedlegg 4 i Prop. 36 S (2024-2025) Nysaldering av statsbudsjettet 2024. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon.

**Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

*** Mulig overførbart beløp er "Sum grunnlag for overføring", men maksimalt "Maks. overførbart beløp", og minimum "Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024". Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om mulig overførbart beløp.

Mulig overførbart beløp
Spesialenhetens ubrukte bevilgning på kapittel 460, post 01 beløper seg til kr. 4 259 257. Beløpet er under grensen for maksimalt overførbart beløp, slik at ubrukt bevilgning kr. 4 259 257 regnes som mulig overførbart til neste budsjettår.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2024		
	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
Salgs- og leieinntekter	0	0
Andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	53 017 280	52 901 966
Andre utbetalinger til drift	13 684 627	13 833 026
Sum utbetalinger til drift	66 701 907	66 734 992
Netto rapporterte driftsutgifter	66 701 907	66 734 992
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	0	0
Sum investerings- og finansinntekter	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	1 519 836	1 010 423
Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Utbetaling av finansutgifter	0	0
Sum investerings- og finansutgifter	1 519 836	1 010 423
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	1 519 836	1 010 423
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	0	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	0	0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	72 011	68 632
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	6 740 779	6 875 837
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	1 742 897	1 416 462
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	-5 069 894	-5 528 007
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	63 151 849	62 217 409
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	31.12.2024	31.12.2023
Fordringer på ansatte	0	0
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-2 051 116	-2 138 890
Skyldige offentlige avgifter	0	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-3 245 775	-4 520 690
Mottatte forskuddsbetalinger	0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	0	0
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	0	0
Sum mellomværende med statskassen	-5 296 891	-6 659 580

Regnskapsprinsipper for bruttobudsjetterte virksomheter

- Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Spesialenheten har ikke inntekt fra tilskudd og overføringer.

Kostnader

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK). Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse

eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført.

Investeringer i aksjer og andeler

Spesialenheten har ikke investert i aksjer og andeler.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Spesialenheten har ikke varer for salg eller driftsmateriell.

Fordringer

Fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap			
	Note	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	68 958 247	68 260 707
Inntekt fra tilskudd og overføringer		0	0
Inntekt fra gebyrer		0	0
Salgs- og leieinntekter		0	0
Andre driftsinntekter		0	0
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>68 958 247</i>	<i>68 260 707</i>
Driftskostnader			
Varekostnader		0	0
Lønnskostnader	2	54 170 738	53 383 780
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	807 530	1 177 134
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		0	0
Andre driftskostnader	5	13 979 979	13 699 793
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>68 958 247</i>	<i>68 260 707</i>
Driftsresultat		0	0
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		0	0
Finanskostnader		0	0
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)		0	0
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen		0	0
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre		0	0
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Balanse			
	Note	31.12.2024	31.12.2023
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	998 931	1 374 024
Immaterielle eiendeler under utførelse		0	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>998 931</i>	<i>1 374 024</i>
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		0	0
Maskiner og transportmidler		0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	2 019 359	1 014 171
Anlegg under utførelse		0	0
Infrastruktureiendeler		0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>2 019 359</i>	<i>1 014 171</i>
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer		0	0
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Sum anleggsmidler		3 018 290	2 388 195
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell		0	0
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
II Fordringer			
Kundefordringer		0	0
Opptjente, ikke fakturerte inntekter		0	0
Andre fordringer	7	347 485	768 732
<i>Sum fordringer</i>		<i>347 485</i>	<i>768 732</i>
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	8	62	62
Kontanter og lignende		0	0
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		<i>62</i>	<i>62</i>
Sum omløpsmidler		347 547	768 794
Sum eiendeler drift		3 365 836	3 156 989
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
<i>Sum fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Sum eiendeler		3 365 836	3 156 989

Statens kapital og gjeld			
	Note	31.12.2024	31.12.2023
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapskapital			
Sum virksomhetskapskapital		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	6A	-10 451 845	-11 076 805
Sum avregninger		-10 451 845	-11 076 805
Sum statens kapital		-10 451 845	-11 076 805
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	6B	3 649 477	5 281 140
Skyldig skattetrekk og andre trekk	6B	2 051 116	2 138 890
Skyldige offentlige avgifter	6B	1 022 948	884 411
Avsatte feriepenger	6B	4 093 445	4 056 531
Mottatt forskuddsbetaling		0	0
Annen kortsiktig gjeld	6B/9	3 000 695	1 872 822
Sum kortsiktig gjeld		13 817 681	14 233 794
Sum gjeld		13 817 681	14 233 794
Sum statens kapital og gjeld drift		3 365 836	3 156 989
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		3 365 836	3 156 989

Note 1 Driftsinntekter		
	31.12.2024	31.12.2023
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	68 958 247	68 260 707
Sum inntekt fra bevilgninger	68 958 247	68 260 707
*Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null. For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.		
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0	0
Inntekt fra gebyrer		
Sum inntekt fra gebyrer	0	0
Salgs- og leieinntekter		
Sum salgs- og leieinntekter	0	0
Andre driftsinntekter		
Sum andre driftsinntekter	0	0
Sum driftsinntekter	68 958 247	68 260 707

Note 2 Lønnskostnader		
	31.12.2024	31.12.2023
Lønn*	35 620 925	34 063 321
Advokater på verv	1 188 954	769 910
Feriepenger	4 271 356	4 169 410
Arbeidsgiveravgift	6 879 316	6 934 563
Pensjonskostnader**	7 020 979	7 626 831
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-1 237 227	-619 868
Andre ytelser***	426 434	439 615
Sum lønnskostnader	54 170 738	53 383 780
Antall utførte årsverk	41	42
*På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetning for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og sentrale tillegg) som utgjør kr 838 506,67. Lønnsavsetningen inkluderer feriepenger, og det er avsatt for arbeidsgiveravgift av lønnsavsetningen. ** Pensjonskostnaden i 2024 er basert på et estimat for pensjonspremien beregnet av SPK, og ikke faktisk pensjonspremie. Dette skyldes at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november 2024. Premiesatsen for arbeidsgiverandelen var i prognosen til SPK angitt til 17,6 prosent i 2024 (arbeidsgiverandel av pensjonspremie på artskonto 542/pensjonsgrunnlaget i 2024 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2023 utgjorde premiesatsen 17 prosent jf. prognosen.		
Andre ytelser ***		
5330 Honorarer	0	34 125
5340 Tolketjenester	0	9 099
5900 Gaver til ansatte	30 641	21 089
5910 Kantinekostnader	49 054	51 080
5920 Gruppeliv	72 011	68 632
5930 Yrkesskadeforsikring	13 226	13 405
5961 Velferdsmidler	22 033	18 962
5990 Annen personalkostnad	121 963	117 044
5992 Bedriftshelsetjeneste	117 507	106 179
	426 434	439 615

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	2 679 997	0	2 679 997
Tilgang i året	-14 883	0	-14 883
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0
Anskaffelseskost	2 665 114	0	2 665 114
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	1 305 972	0	1 305 972
Ordinære avskrivninger i året	360 210	0	360 210
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2024	998 931	0	998 931
Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært	Ingen avskrivning	
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2024:			
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0
Anlegg 1030 Public 360-lisens 35stk Anlegg 1054 Lisenser ny sentralbordløsning Anlegg 1058 Programvare Indico lyd og bilde Anlegg 1061 Oppgradering av AD og Exchange Anlegg 1062 Ny VPN løsning med Palo Alto 220 Anlegg 1064 Ny hjemmeside Anlegg 1072 Indicia for SE Anlegg 1074 Oppgradering i Public 360			

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	0	0	0	6 677 395	0	0	6 677 395
Tilgang i året	0	0	0	1 554 063	0	0	1 554 063
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	-606 041	0	0	-606 041
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i år	0	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost	0	0	0	7 625 416	0	0	7 625 416
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	0	0	5 663 224	0	0	5 663 224
Ordinære avskrivninger i året	0	0	0	447 319	0	0	447 319
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0	-504 486	0	0	-504 486
Balanseført verdi 31.12.2024	0	0	0	2 019 359	0	0	2 019 359
	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponer t lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	
Avskrivningssatser (levetider)							
Avhendelse av varige driftsmidler i 2024:							
Aktivert beløp anlegg 1065	0	0	0	606 041	0	0	606 041
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	-504 486	0	0	-504 486
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	101 555	0	0	101 555
Avskrivningsperiode 3 år							
Anlegg 1051 Pool dataskjermer 2018							
Anlegg 1053 Maskinvare ny backupserver							
Anlegg 1056 Ny NAS lagring							
Anlegg 1057 Utstyr Indico lyd og bilde							
Anlegg 1059 Pool - PC, skjermer og docking 2019							
Anlegg 1063 Pool - PC, skjermer og skriver 2020							
Anlegg 1066 Ny Nutanix-løsning							
Anlegg 1067 Ny backupløsning							
Anlegg 1068 Pool - PC og skjermer 2021							
Anlegg 1069 Oppgradering av Cisco samhandlingsløsning							
Anlegg 1073 Pool - PC, skjermer og docking 2022							
Anlegg 1077 Pool - PC'er og docking 2024							
Avskrivningsperiode 5 år							
Anlegg 1055 Utstyr til ny sentralbordløsning							
Anlegg 1080 Ny videokonferanseløsning							
Avskrivningsperiode 10 år							
Anlegg 1008 Møterom/fellesrom							
Anlegg 1009 Fellesrom							
Anlegg 1023 Verdiskap							
Anlegg 1028 Konferansemøbler Hamar							
Anlegg 1045 Pool kontormøbler 2017							
Anlegg 1047 Kontormøbler Trondheim							
Anlegg 1048 Pool kontormøbler 2018							
Anlegg 1070 Pool - kontormøbler Hamar 2021							
Anlegg 1071 Pool - kontormøbler Oslo 2022							
Anlegg 1078 Ny nettverkløsning 2024							
Anlegg 1079 Pool - kontormøbler Hamar 2024							

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2024	31.12.2023
Husleie	5 907 005	5 656 285
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	1 488 359	802 576
Leie maskiner, inventar og lignende	1 549 336	1 144 314
Mindre utstyrsanskaffelser	297 413	494 246
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	9 240	59 050
Kjøp av konsulentttjenester*	320 332	40 295
Kjøp av andre fremmede tjenester**	1 454 937	1 939 851
Reiser og diett	1 206 873	1 700 358
Tap og lignende	101 555	710
Øvrige driftskostnader***	1 644 930	1 862 107
Sum andre driftskostnader	13 979 979	13 699 793

Kjøp av konsulentttjenester*

6710 Konsulentttjenester til utvikling av programvare og IKT l	211 538	0
6722 Konsulentttjenester til kommunikasjonsrådgiver, design	108 794	40 295
6730 Andre konsulentttjenester	0	0
	320 332	40 295

Kjøp av fremmede tjenester**

6740 Innleie av vikarer	0	350 676
6750 Kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IKT	967 316	1 264 971
6760 Kjøp av lønns- og regnskapstjenester	51 425	55 589
6780 Kjøp av andre fremmede tjenester	183 638	181 281
6791 Kjøp av tjenester til tolking og oversettelse	149 520	61 474
6792 Kjøp av registertjenester	6 898	6 860
6797 Annen bistand	96 140	19 000
	1 454 937	1 939 851

Øvrige driftskostnader***

6800 Rekvista	57 725	64 209
6820 Trykksaker	51 806	41 036
6830 Annonser	31 524	62 892
6840 Aviser, tidsskrifter	57 922	160 750
6841 Faglitteratur	110 531	854
6842 Særtrykk	0	0
6860 Møter	63 064	70 609
6870 Kurs og seminarer for egne ansatte	369 942	592 214
6880 Kurs og seminarer eksterne	0	0
6891 Annen kontorkostnad	77 212	40 961
6900 Telefoni og datakommunikasjon	21 876	20 370
6901 Datakommunikasjon	568 127	551 096
6903 Mobiltelefon bruk	66 052	64 636
6940 Porto	108 307	92 963
7000 Drivstoff	20 961	33 997
7020 Vedlikehold kjøretøy	8 013	17 925
7040 Forsikring og årsavgift	0	13 167
7090 Annen kostnad transport m.	20 415	28 429
7350 Representasjon	6 893	617
7770 Bank og kortgebyr	4 559	5 133
7772 Øreavrunding	-1	-1
7790 Annen kostnad	0	250
	1 644 930	1 862 107

Forts. note 5

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet

Type eiendel

	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktoy og lignende	Infrastruktur eiendeler	Sum
Varighet inntil 1 år						0
Varighet 1-5 år		1 984 584	152 862			2 137 446
Varighet over 5 år		2 734 980				2 734 980
Kostnadsført leiebetaling for perioden	0	4 719 564	152 862	0	0	4 872 426

Virksomheten har husleieavtaler med varighet på 1-5 år og over 5 år på rapporteringstidspunktet. Årlig husleiekostnad er kroner 4 719 564. Virksomheten leier kopimaskiner med varighet på 1-5 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 152 862.

Note 6A Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2024	31.12.2023	Endring*
Avregnet med statskassen i balansen	-10 451 845	-11 076 805	624 961
Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontiene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.			
Endring i avregnet med statskassen			
<i>Konsernkonti i Norges Bank</i>			
- Konsernkonto utbetaling			-65 592 123
+ Konsernkonto innbetaling			1 077 585
<i>Netto trekk konsernkonto</i>			-64 514 538
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomhetens drift (er gjennomstrømningsposter)</i>			
- Innbetaling innkreving av virksomhet og andre overføringer			0
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer			0
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>			
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)			68 958 247
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)			-6 812 791
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)			1 744 121
<i>Andre avstemmingsposter</i>			
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter			0
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>			-624 961
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen			0
Sum endring i avregnet med statskassen *			-624 961

**Note 6B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen
(bruttobudsjetterte virksomheter)**

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2024	31.12.2024	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	998 931		998 931
Varige driftsmidler	2 019 359		2 019 359
Sum	3 018 290	0	3 018 290
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	0
Kundefordringer	0	0	0
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0
Andre fordringer	347 485	0	347 485
Bankinnskudd, kontanter og lignende	62	0	62
Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0
Sum	347 547	0	347 547
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-3 649 477	0	-3 649 477
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-2 051 116	-2 171 811	120 695
Skyldige offentlige avgifter	-1 022 948	0	-1 022 948
Avsatte feriepenger	-4 093 445	0	-4 093 445
Annen gjeld til ansatte	-2 892 159	0	-2 892 159
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	-1 062 085	1 062 085
Mottatt forskuddsbetaling	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-108 536	-2 062 994	1 954 459
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0
Sum	-13 817 681	-5 296 891	-8 520 790
Sum	-10 451 845	-5 296 891	-5 154 954

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverketer rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 7 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2024	31.12.2023
Forskuddsbetalte leie	0	421 504
Andre forskuddsbetalte kostnader	120 126	301 472
Andre fordringer (NAV refusjoner)	227 359	45 755
Sum andre kortsiktige fordringer	347 485	768 732

Note 8 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2024	31.12.2023
Øvrige bankkontoer (beslag i straffesaker, utenfor statens konsernkontoordning)	62	62
Kontantbeholdninger	0	0
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	62	62

Note 9 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2024	31.12.2023
Skyldig lønn		0
Annen gjeld til ansatte	2 053 653	1 872 760
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024*	838 507	0
Påløpte kostnader	108 474	0
Annen kortsiktig gjeld (beslag i straffesaker)	62	62
Sum annen kortsiktig gjeld	3 000 695	1 872 822

* På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetningen for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og sentrale tillegg), jf. note 2.

Riksrevisjonen

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

Org. Nr.: 987248890

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Spesialenheten for politisaker for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2024. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, virksomhetsregnskap og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 63 151 849 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet. Oppstilling av virksomhetsregnskapet viser driftsinntekter og driftskostnader på 68 958 247 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav,
- gir oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2024 og kapitalposter per 31. desember 2024, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten, og
- gir oppstilling av virksomhetsregnskapet et dekkende bilde av virksomhetens resultater for 2024 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2024, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen*, *instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI-ets etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarer (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapet som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av internkontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på bevilgningsreglementet, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på bevilgningsreglementet.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer overordnede departementet om funn og svakheter.

Oslo, 28. april 2025

Etter fullmakt

Åse Kristin Berglihn Hemsén
ekspedisjonssjef

Kari Haugen
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.